

ADVIES

Registratienummer: 1115-02
Betreft: Zorgfunctie of Wonen en zorg versus zorgzwaarte
Trefwoorden: Wonen en zorg - zorgfunctie - zelfsluitende deuren
Datum: 14-11-2011
Status: Definitief

**Adviescommissie
Praktijktoepassing
brandveiligheidsvoorschriften**

Postbus 30941
2500 GX Den Haag
Interne postcode 210
www.adviescommissiebrandveiligheid.nl

Secretariaat
info@adviescommissiebrandveiligheid.nl

Adviesaanvraag

Een woningstichting en een gemeente vragen de Adviescommissie een uitspraak te doen inzake een nieuwbouwproject. Het project bestaat uit 75 psychogeriatric eenheden. Het gebouw bevat 75 wooneenheden, verdeeld over 12 woongroepen. Iedere woongroep bevat 6 respectievelijk 7 zit-slaapkamers (privéruimten van bewoners). De discussie betreft de vraag of deze zit-slaapkamers voorzien moeten zijn van zelfsluitende deuren.

Kenmerk
1115-02

Standpunt van woningstichting

De woning is bij de bouwaanvraag aangeduid als *woonfunctie* en in het kader van de gebruiksvergunning als *groepzorgwoning voor 24-uurszorg* als bedoeld in het Gebruiksbesluit.

- Iedere groepswoning is aangemerkt als apart brandcompartiment met een gebruiksoppervlakte van minder dan 500 m².
- Op grond van het Bouwbesluit 2003 is subbrandcompartimentering niet noodzakelijk, deze is echter wel aangebracht op verzoek van de gebruiker.
- Het gebouw is voorzien van een brandmeldinstallatie met volledige bewaking en doormelding.

Op basis van het Bouwbesluit 2003 kan iedere woning worden gezien als een zelfstandige woonfunctie. De betreffende woonfunctie (woning) is op grond van het Gebruiksbesluit een *groepzorgwoning voor 24-uurszorg*. Op basis van de brochure van het ministerie van VROM "Brandmelding bij wonen met zorg" (VROM 8376 / DECEMBER 2008) kan in een dergelijke woning sprake zijn van bewoners die "veelal niet in staat [zijn] om geheel zelfstandig de behoefte aan hulp te bepalen en vaak ook niet in staat [zijn] om adequaat te reageren op vragen via een spreek-luisterverbinding of op een alarmsignaal".

Standpunt gemeente

Naar de mening van de gemeente worden in het gebouw niet zelfredzame personen gehuisvest. Om die reden moeten op grond van artikel 2.119 van het Bouwbesluit 2003 deuren in subbrandcompartimenten (de woon-zitkamers) zelfsluitend worden uitgevoerd. De brandweer – die de rondgang na oplevering heeft gedaan – is bij haar beoordeling uitgegaan van een zorgfunctie.

Samenvatting adviesvraag

De vragen die aan de adviescommissie worden voorgelegd zijn de volgende:

1. Is het aangevraagde gebruik (woonfunctie met 24-uurszorg) correct bij het huidige gebruik van het gebouw: bewoners met zorgzwaartepaketten 5 tot en met 8?
2. Is hier sprake van een groepzorgwoning met 24-uurszorg of moet worden uitgegaan van een gezondheidszorgfunctie voor aan bed gebonden patiënten?
3. Moeten de toegangsdeuren van de bewonerskamers (zit-slaapkamers) worden voorzien van deurdrangers?

Adviescommissie
praktijktoepassing
brandveiligheidsvoorschriften

Datum

14-11-2011

Kenmerk

1115-02

Bij de adviesaanvraag wordt verwezen naar het eerdere advies van de adviescommissie (advies 1104) waarin is aangegeven dat bij groepzorgwoningen geen zelfsluitende deuren zijn vereist. De adviesvrager stelt aanvullend de vraag wat de zorgbehoefte was van de bewoners in die casus.

Inhoudelijke beschouwing adviesaanvraag

De gebruiksfunctie van een gebouw wordt bij een aanvraag om omgevingsvergunning door de aanvrager bepaald op basis van het beoogde gebruik. Het bouwplan wordt vervolgens getoetst aan de voorschriften van het Bouwbesluit 2003 en het Gebruiksbesluit die gelden voor het aangegeven gebruik. Het gebruik na gereedkomen van het gebouw dient in overeenstemming te zijn met gebruik waarvoor vergunning is verleend.

In dit geval is vergunning aangevraagd en verleend voor een woongebouw met daarin groepzorgwoningen voor 24-uurszorg. Voor zover uit de beschrijving van de casus kan worden afgeleid, is gebouwd volgens de hiervoor geldende voorschriften. Achteraf is discussie ontstaan in hoeverre het gebruik gezien kan worden als *wonen* en *wonen en zorg* als bedoeld in respectievelijk het Bouwbesluit 2003 en het Gebruiksbesluit.

Het kenmerkende gebruik in voorliggende casus is *wonen*. In aanvulling op de woonfunctie wordt door een stichting zorg verleend, in dit geval 24-uurszorg. De toelichting van het Gebruiksbesluit stelt het volgende over *wonen* en *zorg*, de groepzorgwoning en 24-uurszorg:

Bij de woonfunctie voor zorg daarentegen gaat het om een concentratie van zorgcliënten in specifieke woonvormen waarin die cliënten zijn gehuisvest in verband met de professionele zorg die hen daar kan worden verleend. Er is dan sprake van een vanuit het zorgaanbod georganiseerde koppeling tussen wonen en zorg. De zorg neemt daar bij ook de verantwoordelijkheid voor de brandveiligheid van de cliënt over. Die concentratie kan in principe twee verschijningsvormen hebben, de zorgclusterwoningen de groepzorgwoning:

[...]

- *groepszorgwoning. Er is in dit besluit sprake van een groepszorgwoning indien die woning:*
 - o *een zelfstandige woning is,*
 - o *door vijf of meer zorgcliënten met een vergelijkbare zorgindicatie en dito zorgvoorziening wordt bewoond, die samen één huishouding voeren, en*
 - o *door die cliënten wordt bewoond in verband met de zorg die zij in die woning van één of meerzorgaanbieders ontvangen of kunnen ontvangen. Het kan hierbij voorbeeld gaan om groepswonen van verstandelijk gehandicapten of dementerenden.*

[...]

- *24-uurszorg: wonen in een woning met verschillende voorzieningen ter ondersteuning van de zorg, waarbij 24uur per dag personeel aanwezig is in de woning zelf of in een zusterpost. Onder «zusterpost» wordt in dit verband verstaan: een in de directe nabijheid van de woning gelegen post die 24 uur per dag bereikbaar is en van waaruit 24 uur per dag directe hulp aan de bewoner kan worden verleend.*

Adviescommissie
praktijktoepassing
brandveiligheidsvoorschriften

Datum
14-11-2011

Kenmerk
1115-02

Op basis van het Gebruiksbesluit en de toelichting wordt dus geen enkele relatie gelegd tussen zorgzwaarte en gebruiksfunctie. Bepalend is de vraag of sprake is van een woonfunctie waarbij bewoners specifiek daar zijn gehuisvest in verband met de voor hen noodzakelijke hulp. Hieruit kan worden geconcludeerd dat de mate van zelfredzaamheid (een term die overigens in het Gebruiksbesluit bewust niet meer wordt gebruikt) geen factor is in de vraag of sprake is van wonen en zorg of van een gezondheidszorgfunctie.

Advies

1. Gelet op het voorgaande adviseert de commissie met betrekking tot de toepassing van brandveiligheidsvoorschriften voor deze casus / in dit geval:

In onderhavige casus is sprake van een woonfunctie voor zorg. Op grond van het Bouwbesluit 2003 is bij een woonfunctie artikel 2.119 niet van toepassing. Zelfsluitende deuren zijn dan ook niet verplicht. De adviescommissie steunt de gemeente niet in haar redenering dat indien sprake is van niet zelfredzame personen een gebouw dient te voldoen aan de voorschriften van de gezondheidszorgfunctie. Indien gekeken wordt naar de definities en de toelichting van het Gebruiksbesluit is sprake van een woonfunctie voor zorg daar waar cliënten in een specifieke woonomgeving worden gehuisvest in verband met de benodigde zorg.

2. In antwoord op de vragen:

1. *Is het aangevraagde gebruik (woonfunctie met 24-uurszorg) correct bij het huidige gebruik van het gebouw: bewoners met zorgzwaartepaketten (ZZP) 5 tot en met 8?*

Voor zover de adviescommissie op basis van de aangeleverde gegevens kan beoordelen is sprake van een woonfunctie voor zorg c.q. groepszorgwoningen met 24-uurszorg. De zorgzwaarte is bij de bepaling van de gebruiksfunctie niet relevant. Een hogere ZZP zal wel meer vragen van de organisatie in het kader van de brandveiligheid, aangezien de BHV-organisatie in staat zal moeten zijn bij brand de bewoners tijdig in veiligheid te brengen. Evenals bij casus 1104 speelt de beperking van rook een belangrijke rol. Alle bij die casus geplaatste kanttekeningen zijn ook op deze casus van toepassing.

2. *Is hier sprake van een groepzorgwoning met 24-uurszorg of moet worden uitgegaan van een gezondheidszorgfunctie voor aan bed gebonden patiënten?*

Zie het antwoord op vraag 1.

3. *Moeten de toegangsdeuren van de bewonerskamers (zit-slaapkamers) worden voorzien van deurdrangers?*

Tabel 2.115 van het Bouwbesluit 2003 stuurt artikel 2.119 – waarin zelfsluitende deuren verplicht worden gesteld – niet aan voor de woonfunctie. Zie verder onderdeel 3 hierna.

3. Overigens merkt de commissie op:

In aanvulling op dit advies wordt hierna (cursief) een deel van het advies 1104 – waarnaar in deze adviesaanvraag wordt verwezen – toegevoegd. De adviescommissie is van mening dat de beantwoording van de adviesvraag in deze casus niet los gelezen kan worden van de overwegingen in het geval van casus 1104. Het Bouwbesluit 2003 en het Gebruiksbesluit verplichten (evenals het Bouwbesluit 2012) weliswaar niet dat een deur in een gebruiksfunctie voor wonen en zorg zelfsluitend moet zijn, maar dat ontslaat de gebruiker niet van de plicht om zorg te dragen voor het sluiten van de deuren in geval van brand.

Adviescommissie
praktijktoepassing
brandveiligheidsvoorschriften

Datum
14-11-2011

Kenmerk
1115-02

Op basis van de Arbowetgeving kan de taak van het tijdig sluiten van de deur van de brandende wooneenheid aan de BHV-organisatie worden toegewezen. Een voldoende waarborg voor het sluiten van de deur van de brandende wooneenheid door de BHV vereist naast een juiste instructie en oefening een groter aantal BHV'ers dan voor de fysieke begeleiding van de aanwezigen nodig is; bijvoorbeeld in de vorm van een persoon die tot het moment van sluiten van de deur geen andere taak heeft dan erop toe te zien dat de deur wordt gesloten.

Op basis van artikel 2.9.1 van het Gebruiksbesluit moet voldoende waarborg aanwezig zijn dat de reddingsoperatie binnen de geplande reddingsperiode kan worden uitgevoerd. Hierbij moet rekening worden gehouden met onder andere de volgende factoren:

- op elk tijdstip (dus ook in de nacht) dient voldoende voor dit doel getraind personeel aanwezig te zijn en na het in werking gaan van de BMI tijdig de brand te bereiken;*
- de kwaliteit van opleiding en oefening van het BHV-personeel;*
- de plaats waar de brand optreedt;*
- het aantal personen dat moet worden verplaatst en de wijze waarop (bijvoorbeeld met bed en al, door plaatsing in een rolstoel, of door tillen);*
- de afstanden tot de uitgang(en) van het brandcompartiment;*
- de logistiek.*

De werkelijk voor de ontruiming benodigde tijd dient aan de hand van daarvoor te houden oefeningen te worden bepaald en blijvend te worden gecontroleerd. Het is hierbij van belang dat oefeningen in voldoende mate op onverwachte en willekeurige tijdstippen plaatsvinden.

Naarmate het aantal personen dat moet worden gered groter is, zal ook de aan te houden veiligheidsmarge tussen geplande reddingsperiode en de tijdens oefeningen benodigde tijd groter moeten zijn.